

Erozijsko žarišče Babe pri Predloki kot počivališče v naravni krajini.

Erosive focal point at Babe near Predloka as a resting place in natural landscape.

LITERATURA

Jarnjak, M. (1996): Okoljevarstvena problematika Škocjanskega zatoka. *Annales* 9/96. Koper, 253-258.

Makovec, T., Mozetič, B., Kaligarič, M. (1993): Oaza na pragu Kopra. *Gea* 3,8: 7-9.

Razvojni projekt Koper 2020 (1994). Študija Mestne občine Koper. Koper, Mestna občina Koper.

Sovinc, A. (1996): Renaturacija Škocjanskega zatoka. *Annales* 9/96. Koper, 245-252.

Škornik, I., Makovec, T., Mildavec, M. (1990): Favnišični pregled ptic Slovenske obale. Varstvo narave 16. Ljubljana.

Škornik, I. (1990): Škocjanski zatok - življenje in smrt nekega zaliva. *Proteus* I. Ljubljana.

Tonin, Vanja (1993): Vodnogospodarska in ekološka ocena sprejemljivosti posegov na Slovenski obali z aplikacijo na urejevanju Škocjanskega zaliva, II. del. Študija. Ljubljana, Vodnogospodarski inštitut.

Manca Plazar

Mednarodna konferenca "COAST WISE EUROPE INTERNATIONAL CONFERENCE: FLOWS IN THE NORTHERN ADRIATIC SEA 98"
Izola, 12.-14. 07. 1998

Mednarodno konferenco, ki je potekala v okviru širšega, večletnega programa Coast Wise Europe, so skupaj organizirali Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, Urbanistični inštitut R Slovenije, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Zagrebu, Istituto Universitario di Architettura di Venezia in Academy of Architecture and Urban Planning RAG, Rotterdam. Konferenca so se poleg ostalih udeležili tudi mentorji arhitekturne delavnice

"Coast Wise Europe International Workshop on Flows in the Northern Adriatic Sea 98", ki je predstavljala nadaljevanje mednarodne konference in je od 15. do 27. 07. 1998 potekala v treh mestih: Izoli, Rovinju in Benetkah.

Osrednje teme konference so bile regionalni vidiki planiranja obal in upravljanja z obalami, pregled relevantnih nacionalnih razvojnih strategij in prakse v Hrvaški, Italiji in Sloveniji ter primerjave severnojadranske regije z ostalimi obalnimi regijami. Kot teme posebnega pomena v obravnavani regiji so organizatorji določili turizem, transport, kulturno in gospodarsko izmenjavo ter okoljsko zaščito.

V uvodnem nagovoru so udeležence konference pozdravili Lučka Ažman Momirski (Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana, Slovenija), Fedja Košir (Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana, Slovenija) in Kaliopa Dimitrovska Andrews (Urbanistični inštitut RS, Ljubljana, Slovenija). Maarten Struijs (Academie van Bauwkunst, Rotterdam, Nizozemska) je predstavil izhodišča projekta Coast Wise Europe in načrtal okvir mednarodne konference in delavnice Flows 98. Marco Venturi (Istituto Universitario di Architettura di Venezia, Italija) je v svojem prispevku o evropskih trendih v prostorskem planiranju predstavil pojavnost nove urbane strukture in pojavljanje številnih novih trendov, ki z vedno večjo dinamiko vplivajo na prostorske procese tudi v severnojadranski regiji. Zlasti je opozoril na razpad starega vzorca center - periferija ter pojav prostorske omrežnosti. Anna Marsons (Istituto Universitario di Architettura di Venezia, Italija) je v svojem prispevku obravnavala integrirano upravljanje z obalnimi območji; pristop, ki postaja vedno bolj razširjen v območjih velike ranljivosti okolja in pritiskov prebivalstva. Po splošni pojasnitvi trendov in pojmov je detajlno predstavila še primer Benetk in Furlanije - Julijske krajine, pri čemer se je osredotočila na poglavitni konflikt med akterji in možne načine reševanja konflikta preko strategij upravljanja.

Drugemu delu konference je predsedovala dr. Kaliopa Dimitrovska Andrews. Vladimir Braco Mušič (Urbanistični inštitut RS, Ljubljana) je predstavil zgodnje primere regionalnega planiranja v Severnem Jadranu s posebnim poudarkom na vlogi Koordinativnega regionalnega plana za Severni Jadran, pripravljenega pod okriljem Razvojnega programa Združenih narodov in jugoslovanske federalne vlade. Sledila sta prispevka predsedujoče in Anteja Marinovića Uzelca (Fakulteta za arhitekturo, Zagreb, Hrvaška), ki je obravnaval razvoj konceptualnega in planskega procesa na območju Jadrana na Hrvaškem v obdobju 1960-72, pri čemer je naštel aktivnosti in opredelil njihov pomen. Prispevek Jana Kuligovskega (VASAB 2010 v-ce Secretary, Gdansk, Poljska) in Jaceka Zaucha (VASAB 2010 v-ce Secretary, Gdansk, Poljska) je obravnaval izredno zanimiv primer medvladnega programa sodelovanja na področju strateškega prostorskega planiranja in razvoja v baltski regiji

VASAB 2010 (Visions and Strategies around the Baltic Sea 2010), katerega izkušnje bi lahko koristno uporabili tudi v severnojadranski regiji, saj je splošni položaj podoben.

Tretjemu delu konference je predsedoval Vladimir Braco Mušič. Slavko Mezek (Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje, Ljubljana) je predstavil slovenske izkušnje pri uvajanju programa Integrirano upravljanje z obalnim območjem. Jana Gojanovič Purger (Občina Izola, Slovenija) je predstavila prostorsko planiranje in probleme na ravni občine. Igor Jurinčič je v svojem prispevku predstavil bolj specifične, predvsem geografske vidike.

Anna Marsons je predsedovala četrtemu delu konference, v katerem sta poleg nje sodelovala še dva italijanska predstavnika: Alberto Bernstein (Conorzio Venezia Nuova, Benetke, Italija) in Marco Venturi, pri svojih predstavitev pa so se osredotočili na bolj regionalne vidike.

Drugi dan konference se je pričel s petim delom, ki mu je predsedovala Sonja Jurkovič (Fakulteta za arhitekturo, Zagreb, Hrvaška) in kot edina predavateljica predstavila prispevek z naslovom Problemi istrske regije, v katerem se je osredotočila na planske metode, s katerimi bi bilo mogoče zaščititi obstoječo avtohtonost območja.

Šestemu, splošnemu delu konference je predsedoval Guus Vreeburg (Academie van Bauwkunst, Rotterdam, Nizozemska). Zlata Ploštajner (Urbanistični inštitut RS, Ljubljana, Slovenija) in Manca Plazar (ZRS, Koper, Slovenija) sta predstavili splošne in lokalne vidike čezmejnega sodelovanja med Italijo in Slovenijo. Prispevek Igorja Kalčiča (Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana, Slovenija) je prikazal arhitekturne možnosti razvoja turistične infrastrukture na slovenski obali.

Zaključke konference sta povzela Guus Vreeburg in Ivan Stanič (Urbanistični inštitut RS, Ljubljana, Slovenija). Spoznanja sta strnila v več točk, ki naj bi predstavljale izhodišča za potek arhitekturne delavnice.

Žal se več avtorjev, ki so poslali povzetke izredno zanimivih prispevkov, konference zaradi drugih obveznosti ni moglo udeležiti. S tem je sama vsebina konference morda nekoliko izgubila na celovitosti, ki so si jo organizatorji prizadevali doseči, vendar je ostalo več časa za izredno kakovostne debate ob zaključku vsakega sklopa predavanj.

Stane Bernik: SLOVENSKI PLAKAT DEVETDESETIH LET
Društvo oblikovalcev Slovenije, Ljubljana 1997,
123 strani.

Sredi preteklega leta (1997) je dr. Stane Bernik, eden redkih avtorjev, ki se pri nas (sistematično) ukvarjajo s

teorijo oblikovalske stroke, sicer pa tudi redni profesor na Oddelku za oblikovanje pri Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, objavil še eno aktualno delo o slovenskem plakatu. Bernik raziskuje tematiko plakata na tistem mestu, kjer je zaključil prejšnje delo, objavljeno l. 1988/89 pod naslovom Plakat in znak. Na prehodu osemdesetih v devetdeseta leta ugotavlja pomembno komunikacijsko oz. propagandno vlogo plakata v kontekstu takratnih družbenih sprememb. Tako (nehote?) stopi v ospredje politični plakat kot ena izmed treh zvrsti, po katerih razporeja posamezne pojavne problemske sklope. V določenih zgodovinskih, preloženih obdobjih ima prav sporočilnost političnega plakata lahko izredne učinke, zlasti če se preplete z emotivnim dejavnikom. V zvezi s to problematiko se s sociološkega vidika zastavlja vprašanje, kje so etične, moralne in razumske razmejitve takega početja, v čem je njegov smisel in ali je na tak način možen prispevek političnega plakata, denimo, k boljšemu razumevanju nekega spora, problema ali kar vojne. Morda celo k njihovim razrešitvi, kar se mi zdi kot edina pozitivna težnja, tudi edina smiselna pri povezovanju vloge plakata s katerimikoli družbenimi spremembami kjerkoli. Najbrž je prav politični plakat tista zvrst, pri kateri pride do izraza (ne)sodelovanje še katere druge stroke, da ne bi zdrknil na raven pritlehnega manipulativnega množičnega medija. Seveda pa je v končni fazi vselej potrošnik tisti, ki se bo, glede na stopnjo svoje ozaveščenosti, zapletel ali pa ne v (možne) provokacijske pasti. Vse kaže, da slovenskemu političnemu plakatu ne gre obešati tako velikih in težkih nalog, še zlasti ne današnjemu. Temu v prid govori tudi ugotovitev, da mu ni uspelo v zadovoljivi meri izrabiti možnosti, ki jih sedaj ponuja govorica političnega pluralizma.

Skozi strokovno sito se pri nas stežka prebije tudi reklamni, propagandni ali komercialni plakat. Tudi manj pozornemu opazovalcu površin, namenjenih plakatiranju, listanje po novi Bernikovi knjigi ne bo osvežilo spomina: med reproduciranimi plakati je komaj kakšen, ki nam je znan na prvi pogled. Pojav novih vizualnih medijev, nazadnje elektronskih, zagotovo zapleta pomen ali vsaj vlogo plakata v sodobnem oglaševanju. V naši vizualni zavesti se najhitreje zasidrajo popularni jumbo ali tabelni (večdelni) mestni in obcestni plakati kot izjemno agresivni, ki učinkujejo bolj po formatu kot po kvaliteti. Po strokovni oceni jih odlikujeta predvsem usodni povezavi nedomišljenega slogana s psihološko nerazumljivimi karakterizacijami portretirancev. Z urejanjem posebnih svetlobnih izložb na posebnih komunikacijskih točkah v slovenskih mestih naj bi vrnil osrednje mesto klasičnemu (intimnemu) formatu plakata.

Tak se je verodostojno ohranil v kraljujoči zvrsti kulturnega plakata, ki se je dodobra uveljavil že v sedemdesetih letih, predvsem gledališki. Tudi ta je bil vezan na povsem določeno vlogo etabiliranja novih